Türk-Kazak
Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı
PROTOKOLÜ

Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti heyetleri arasında, iki ülke arasındaki karayolu ulaştırması alanında işbirliğinin daha da geliştirilmesi amacıyla 1-2 Kasım 2012 tarihlerinde Ankara'da Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı yapılmıştır.

Heyet üyelerinin listeleri bu Protokolün ekindedir.

Heyetler, aşağıdaki gündeme ilişkin konuları görüşmüşlerdir:

1. Türkiye ve Kazakistan arasındaki ticaret ve taşımacılığa ilişkin istatistiki bilgi teatisi,
2. İki taraf arasında yük taşımacılığı pazarının paylaşılması mekanizmasının kullanılması
3. Teati edilecek geçiş belgeleri kotasının belirlenmesi
4. Diğer konular

1. Türkiye ve Kazakistan arasındaki ticaret ve taşımacılığa ilişkin istatistiki bilgi teatisi,

Heyetler, karayolu sektörünün durumu ve gelişimi hakkında ve iki ülke arasındaki karayolu taşımacılığının geliştirilmesi konularında bilgileri paylaşmış ve istatistiki bilgi teatisinde bulunmuşlardır.

Heyetler, taşımacılık alanında genel olarak gelişme olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır.

2. İki taraf arasında yük taşımacılığı pazarının paylaşılması mekanizmasının kullanılması

Kazakistan Heyeti, bu yılın dokuz ayının sonucuna göre Kazak taşımacılar tarafından iki ülke arasındaki yük taşımacılığının toplamının sadece % 12'sinin gerçekleştirildiğini vurgulamıştır.

Son üç yıl içersinde Türk taşımacıları yaklaşık 19.000 taşıma gerçekleştirmiş, aynı zamanda Kazak taşımacılar ise sadece 3.500 (%17) taşıma gerçekleştirmiştir. Böylece taşımacılıktaki Kazak taşımacılarının payı düşmektedir.

Kazakistan Heyeti, Kazakistan tarafından bugün için 29 firmanın Türkiye'ye taşıma gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Kazak taşımacılarının sayısı 2010-2011 yılında ise 77 idi.

Kazakistan tarafına göre, bu duruma sebep olan sorunlar şunlardır;

1- Türkiye topraklarında bekleme süresi iki ayı geçmektedir,
2- Kazak taşımacılar ile Türk taşımacılar karşılaştırıldığında navlun farkı bulunmaktadır,
3- Araçların Türkiye topraklarından çıkarken geçiş belgesi geçersiz tanımlanması olayları yaşanmaktadır,

Kazakistan Heyeti bununla beraber son zamanlarda Türk taşımacılarının Kazakistan kanunlarını ihlal olaylarının çoğaldığını, bu ihlallerle ilgili Kazakistan tarafı ilgili belgeleri gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Türk tarafına gönderdiğini, ancak bugüne kadar cevap gelmediğini ifade etmiştir. Bununla ilgili Kazakistan ihlallerini gerçekleştiren firmaların listesi Türk tarafına tekrar iletilmiştir.

Türk Heyeti, Kazakistan kanunlarını ihlal eden taşımacılar hakkında alınan önlemler hususunda yakın zamanda Kazakistan tarafına cevap göndereceğini belirtmiştir.

Bununla beraber, Kazakistan tarafı verimli işbirliği amaçlı ortak işletme oluşturmayı teklif etmiştir.

Karşılıklı verimli işbirliğinin kaidelerini korumak amaçlı Kazak tarafı taşıma pazarının aşağıdaki gibi paylaşımını teklif etmiştir;

- 2013 yılının başından itibaren Kazak ve Türk taşımacıları arasında Kazak taşımacılarının payının aşamalı olarak arttırılması şarttır.
- İlk etapta % 30/ % 70 oranını belirlemek, bununla beraber geçiş belgelerinin altı ayda bir teati edilmesi.
- % 30/ % 70 oranının gerçekleştirilmesinden sonra ikinci parti belgelerin verilmesi,

Türk Heyeti, ortak şirket kurulması fikrini desteklediğini, taşımacı firmaları temsil eden Derneklerin bu konuda çalışma yapmasının desteklendiğini belirtmiştir.

Türk Heyeti, geçiş belgeleri ile ilgili sorunun halledileceğini, navlun farkı ve uzun bekleme süreleri ile benzeri sorunların Dernekler arasında yapılacak işbirliği ile çözüme kavuşturulabileceğini ifade etmiştir.

Türk Heyeti ayrıca, Kazak taşımacılarının pazar payının artırılması amacıyla çalışma yapılmasının uygun bulunduğunu ancak serbest piyasa ekonomisi kuralları gereğince taşıma yaptıranların en uygun fiyat ve taşıma/ teslim süresi imkanını sunan taşımacıları seçtiğini ifade etmiştir. Dolayısıyla, resmi makamlarca doğrudan bir pazar paylaşımı yapılmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.

3. Teati edilecek geçiş belgeleri kotasının belirlenmesi

Görüşmeler sonucunda Heyetler, 2013 yılı için 6.500 adet tek-tip ve 1.000 adet 3.ülke geçiş belgesi teati edilmesini kararlaştırmışlardır.

Tektip geçiş belgeleri iki parti halinde (3.250 + 3.250) teati edilecektir. Yılın ikinci yarısındaki 3.250 adet geçiş belgesinin teati edilmesi yılın ilk yarısında Türkiye'den Kazakistan'a 750 adet Kazak taşıtının yüklenmesi şartı gerçekleştirildikten sonra yapılacaktır. Yılın tamamında 1.500 adet Kazak taşıtı yüklenecektir.

Heyetler Kazak taşıtlarının pazar payının her yıl artırılması amacıyla çaba göstereceklerdir.

Türk Heyeti, Kazakistan'da geçiş belgelerinin bir ay geçerli olmasının taşımacıları zor durumda bıraktığını belirterek sorunun çözümü için Kazak heyetinin yardımını istemiştir.

Türk Heyeti, Kazakistan'ın büyük bir ülke olduğunu ve kış şartları da göz önüne alınarak, geçiş belgelerinin bir sonraki yılın 31 Mart tarihine kadar geçerli olmasını önermiştir.

Kazakistan Heyeti, iç kanunu uyarınca geçiş belgelerinin bir ay süreli ve takip eden yılın 1 Şubat tarihine kadar geçerli olduğunu belirtmiştir.

Heyetler, tüm geçiş belgeleri sürelerinin, müteakip yılın 31 Ocak tarihine kadar geçerli olmasını kararlaştırmışlardır.

Heyetler yıl içinde olabilecek ek izin belgesi taleplerinin iyi niyet çerçevesinde değerlendirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Türk tarafı 2012 yılı için 300 adet ilave tektip geçiş belgesi verilmesini talep etmiştir. Kazak tarafı konuyu değerlendirip cevap vereceğini belirtmiştir.

4. Diğer konular

Kazak Heyeti, Ankara şehrinde taşımacılıkla ilgili olarak yapılan çalışma ziyaretleri için Türk heyetine teşekkür etmiştir.

Toplantı, sıcak ve dostane bir atmosferde gerçekleşmiştir. Heyetler, varılan sonuçtan duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Kazak Heyeti, Türk Heyetini bir sonraki Karma Komisyon Toplantısı için Kazakistan'a davet etmiştir. Türk Heyeti daveti memnuniyetle kabul etmiştir. Toplantının kesin tarihi ve yeri diplomatik kanallar aracılığıyla tespit edilecektir.

Bu Protokol 2 Kasım 2012 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Kazakça ikişer orijinal nüsha halinde düzenlenmiştir

Türk Heyeti Adına	Kazak Heyeti Adına
Talat AYDIN	Kairat ABSATTAROV

TÜRK HEYET LİSTESİ

Talat AYDIN	Heyet Başkanı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V.
Hüseyin YILMAZ	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı V.
O.Hakan ÖZDEMİR	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü Şube Müdürü
Hasan BOZ	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü Uzman
Belir İLİKTEKİN	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Dışilişkiler ve AB Genel Müdürlüğü Şube Müdürü V.
Koray SOKULLU	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Uzman
Zafer Ceyhun BÜYÜK	Ekonomi Bakanlığı Uzman

ÖZEL SEKTÖR

Can ÖZKAYMAK	TOBB
Fevzi ÇAKMAK	UND
Alpdoğan KAHRAMAN	UND

KAZAKİSTAN HEYET LİSTESİ

Kairat ABSATTAROV	Heyet Başkanı Kazakistan Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı Bakan Yardımcısı
Yerlan DZHUMASHEV	Kazakistan Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı Kara Ulaştırması Dairesi Başkanı
Asset ASSAVBAEV	Kazakistan Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı Taşımacılık Kontrol Komitesi Başkan Yardımcısı
Marat BAGRAMOV	Kazakistan Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı Kara Ulaştırması Dairesi Şube Müdürü
Alimjan ESENGELDİYEV	Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı
Ashat KESİKBAY	Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği 2. Katip
Alexandr DENISENKO	Kazakistan Cumhuriyeti Uluslararası Kara Taşımacıları Derneği Genel Sekreter Yardımcısı
Nadirşa AHMEDOV	"Ahmedov" Şirketi yöneticisi
Ablai USHKEMPIROV	"Trans Leasing" Şirketi Yöneticisi
Olga LI	"Kadirova", "Tekford", "Yug Vneş Trans" şirketlerinin temsilcisi

Қазақстан-түрік Автокөлік тасымалдары бойынша аралас комиссиясы отырысының хаттамасы

2012 жылы 1–2 қарашада Анкарада Қазақстан Республикасы мен Түркия Республикасы делегациялары арасында екі ел арасындағы автокөлік тасымалдары саласында ынтымақтастықтың арттырылуы мақсатымен Автокөлік тасымалдары бойынша аралас комиссиясының кезекті отырысы өткізілді.

Тараптар мүшелерінің тізімдері Хаттаманың қосымшасында берілген.

Тараптар төменде жазылған күн тәртібіне байланысты сұрақтарды талқылады:

1. Қазақстан мен Түркия арасындағы сауда және тасымалға байланысты статистикалық деректермен алмасу;

2. Екіжақты тасымалдау нарығының тарату тетігін қолдану туралы;

3. Рұқсат беру бланкілерінің айырбастау квотасын белгілеу туралы;

4. Басқа сұрақтар.

1. Қазақстан мен Түркия арасындағы сауда және тасымалға байланысты статистикалық деректермен алмасу

Тараптар көлік инфрақұрылымының, жай-күйі және дамуы туралы, екі мемлекет арасындағы автомобиль тасымалдарының дамуы туралы ақпараттармен алмасты және ұсынылған статистикалық деректерді салыстырды.

Жалпы Тараптар өсудің оң серпінін айқындады.

2. Екіжақты тасымалдау нарығының тарату тетігін қолдану туралы

Қазақстан тарапы ағымдағы жылдың 9 айының қорытындысы бойынша қазақстандық тасымалдаушылар екі ел арасындағы жүктерді тасымалдаудың жалпы көлемінің тек 12% ғана игергенін атап өтті.

Соңғы 3 жыл ішінде түрік тасымалдаушылары тек шамамен 19 000 рейсті жүзеге асырған, ал сол уақытта қазақстандық тасымалдаушылар небәрі 3500 рейсті (17%) жасағанын атап өтті. Бұл ретте қазақстандық тасымалдаулардың жүзеге асырудың серпінділігі төмендеуде.

Түрік тарапы бірлескен кәсіпорын ашу пікірін қолдайтындарын, тасымалдаушы компаниялар атынан келген Ассоциациялардың осы тақырыпта бірігіп жұмыстануына қолдау беретінін атап көрсетті.

Түрік тарапы өту рұқсат құжаттарына байланысты мәселенің шешілетінін, фрахт айырмашылығы мен көп күту мерзімдері сынды проблемалардың ассоциациялар арасында жүргізілетін ынтымақтастық арқылы шешілетінін атап көрсетті.

Түрік тарапы айырықша қазақстандық тасымалдаушылардың нарықтағы үлесінің арттырылуы мақсатымен жұмыс істеудің орынды екенін, алайда еркін нарық экономика қағидаларына сәйкес тасымалға сұраныс берген экспортшылардың ең ыңғайлы баға және тасу мен тапсыру мерзімі мүмкіндігін ұсынған тасымалдаушыларды таңдағанын баса айтты. Сондықтан мемлекеттік органдар тарапынан нарықты тікелей тарату мүмкін емес екеніндігі айтылды.

3. Рұқсат беру бланкілерінің айырбастау квотасын белгілеу туралы

Талқылаулар нәтижесінде делегациялар 2013 жыл үшін 6500 дана әмбебап, 1000 дана 3-ші елдерге/ден рұқсат бланкілері алмастырылуын ұйғарды.

Әмбебап рұқсат бланкілері 2 сатылы түрде (3250+3250) алмастырылады. Жылдың екінші жартысында 3250 дана рұқсат бланкілерінің ауыстырылуы жылдың алғашқы жартысында 750 дана Түркиядан Қазақстанға қазақстандық көлігінің тиелу шарты орындалғаннан кейін жүзеге асырылады. Жылдың аяғында 1500 данадан төмен емес қазақстандық көлік тиеледі.

Тараптар қазақстандық тасымалдаушыларының Түркиядан Қазақстанға тасымалдау нарығында үлесінің жыл сайын арттырылуы мақсатында күш салады.

Түрік тарапы Қазақстанда өту құжаттарының бір ай өтімді болуының тасымалдаушыларды қиын жағдайға әкеп соғатынын білдіріп, мәселенің шешілуі үшін Қазақстан тарапының көмегін сұрады.

Түрік тарапы Қазақстанның кең байтақ территорияға ие ел екенін және қысқы уақыт шарттары да назарға алынып, рұқсат құжаттарының келесі жылдың 31 наурыз күніне дейін жарамды болуын ұсынды

Қазақстан тарапы бүгінде баржоғы 29 қазақстандық компания Түркияға/дан тасымалдарды жүзеге асыратынын атап айтты. Кезінде олардың саны 2010-2011 жылдар аралығында 77 болған.

Қазақстан тарапының пікірі бойынша осы жағдайға себеп болған мәселелер мыналар:

1) Түркия аумағында жүктерді тиеуді күтудің екі айдан асу мәселесі;

2) қазақстандық тасымалдаушылар үшін түрік тасымалдаушыларымен салыстырғанда тасымал құнының (фрахт) айырмашылығы;

3) автокөлік құралының Түркия аумағынан шығу кезінде кіру рұқсаты жарамсыз деп танылу жағдайларының кездесуі.

Қазақстан тарапы сондай-ақ, соңғы уақытта түрік тасымалдаушыларының Қазақстан заңнамасын бұзу жағдайларының ұлғайғандығын атап өтті. Осы бұзушылықтар бойынша Қазақстан тарап тиісті материалдарды шаралар қабылдау үшін жолдаған. Алайда, осы уақытқа дейін жауап келмеді. Осыған байланысты түрік тарапына Қазақстан заңнаманың бұзылуына жол берген тасымалдаушылардың тізімі қайта берілді.

Түрік тарапы Қазақстан заңдар талаптарын бұзған түрік тасымалдаушыларына қабылданған шаралар туралы жақын арада Қазақстан тарапын хабардар етеді.

Сондай-ақ, Қазақстан тарапы жемісті ынтымақтастық мақсатында бірлескен кәсіпорын ашуды ұсынды.

Өзара тиімді ынтымақтастықтың қағидаттарын сақтау мақсатында Қазақстан тарапы мынадай екі жақты тасымалдау нарығының тарату тетіктерін келісуді ұсынды:

-Келесі 2013 жылдың басынан бастап қазақстандық және түрік тасымалдаушылары арасында қазақстандық тасымалдаушылардың қатысу үлесін кезең-кезеңмен арттыру шарт.

-Алғашқы кезеңге тиісінше 30% және 70% қатынасты белгілеу. Сонымен қатар рұқсат беру бланкілерін жарты жылда бір рет жүргізу қажет.

-Рұқсат берудің екінші бөлігі бірінші жарты жылдықта алмасу қазақстандық тасымалдаушылардың Түркиядан Қазақстанға ұсынылған 30% және 70% қатынасында рейстерді орындағаннан кейін жүргізілетін болады.

Қазақстан тарапы өту құжаттарының бір ай мерзімі және рұқсат құжаттарының келесі жылдың 1 ақпанға дейін жарамды болуы Қазақстан заңнамасында белгілендігін атап өтті.

Тараптар барлық өту рұқсат құжаттарының келесі жылдың 31 қаңтар күніне дейін өтімді болуын ұйғарды.

Тараптар жыл ішінде болуы мүмкін қосымша рұқсат құжаттарына сұраныстарын игі ниет аясында қарастыруға келісімге келді.

Түрік тарапы осы жылға қосымша 300 дана рұқсат құжат қағаздарын алмасуды ұсынды.

Қазақстан тарапы осы мәселені қарастырып, қосымша хабарлайтынын атап өтті.

4. Басқа тақырыптар

Қазақстан тарапы Анкара қаласында көлік объектілерінің жұмысымен таныстырғаны үшін түрік делегациясына алғыс білдірді.

Отырыс ыстық және достық атмосферада өтті. Тараптар қол жеткізілген қорытындыға риза екендерін тілге тиек етті.

Қазақстан тарапы түрік тарапын келесі Аралас комиссия отырысы үшін Қазақстанға шақырды. Түрік тарапы шақыруды қабылдады. Отырыстың нақты уақыты мен орны дипломатиялық каналдар арқылы анықталады.

Осы Хаттама 2012 жылдың 2 қараша күні Анкарада қазақ және түрік тілдерінде екі түпнұсқада жазылды.

Қазақстан тарапы үшін	**Түрік тарапы үшін**
Қайрат Әбсаттаров	**Талат Айдын**

Қазақстан делегациясының құрамы

1	Қайрат Әбсаттаров	Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация вице-министрі, делегациясының бастығы
2	Ерлан Джұмашев	Автомобиль көлігі департаментінің директоры
3	Әсет Асавбаев	Көліктік бақылау комитетінің төрағасының орынбасары
4	Марат Баграмов	Автомобиль көлігі департаменті Басқармасының бастығы
5	Алимжан Есенгелдиев	ҚР Түркиядағы Елшілігінің кеңесші
6	Асхат Кесікбай	ҚР Түркиядағы Елшілігінің II хатшысы
7	Александр Денисенко	Қазақстан Республикасының Халықаралық автомобильмен тасымалдаушылар одағы Бас хатшысының орынбасары
8	Надирша Ахмедов	«Ахмедов» ЖК басшысы
9	Абылай Үшкемпіров	«Транс Лизинг» компания менеджері
10	Ольга Ли	«Кадырова», «Тэкфорд», «Юг Внеш Транс» компанияларының өкілі

Түркия делегациясының құрамы

Талат Айдын	Делегация төрағасы Көлік, теңіз және коммуникация министрі орынбасары Уәкілі
Хүсейн Йылмаз	Көлік, теңіз және коммуникация министрлігі Автожол реттеу бас директор орынбасары Уәкілі
О. Хакан Өздемир	Көлік, теңіз және коммуникация министрлігі Автожолреттеу дирекциясы Бөлімше бастығы
Хасан Боз	Көлік, теңіз және коммуникация министрлігі Автожол реттеу дирекциясы Маман
Белир Иликтекин	Көлік, теңіз және коммуникация министрлігі Сыртқы байланыстар және Еуроодақ бас дирекциясы бөлімше бастығы Уәкілі
Корай Сокуллу	Кеден және Сауда министрлігі Маман
Зафер Жейхун Бүйүк	Экономика министрлігі Маман

<u>Жеке меншік сала</u>

Джан Өзкаймак	Түркия палаталар және биржалар одағы
Февзи Чакмак	Халықаралық тасымалдаушылар Ассоциациясы
Алпдоган Кахраман	Халықаралық тасымалдаушылар Ассоциациясы